
ANNEX 16: PROTECCIÓ A LA POBLACIÓ I AL MEDI AMBIENT

PLA ESPECIAL D'EMERGÈNCIES PER CONTAMINACIÓ ACCIDENTAL DE LES
AIGÜES MARINES
A CATALUNYA (CAMCAT)

A16.1. PROTECCIÓ DE LA SALUT DE LA POBLACIÓ	3
A16.2. CENTRES DE RECUPERACIÓ DE FAUNA SALVATGE	15
A16.3. ANIMALS SALVATGES TROBATS FERITS	16

Introducció

La hipòtesi més probable davant d'un accident marítim és que es produeixi un risc de tipus químic. És poc probable que el risc associat sigui de tipus biològic. En tot cas, als efectes d'aquest document, el risc biològic el considerem negligible.

Davant d'un vessament d'un o més productes químics caldrà considerar les possibles vies d'afectació del tòxic a les persones. Segons el tipus de contaminant les vies poden ser una o varies d'aquestes: inhalació, dèrmica o per ingestió de productes de la pesca o l'aqüicultura contaminats.

Davant d'una situació d'emergència marítima el primer organisme de contacte del Departament de Sanitat i Seguretat Social serà l'Unitat Funcional d'Alertes Sanitàries (UFAS) que té el telèfon 93 444 68 11. Aquest organisme es posarà en contacte amb la Direcció General de Salut Pública i amb l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària amb la finalitat de que es pugui fer una avaluació del risc per a la població que hagi estat exposada o que pugui estar-ho properament.

Per avaluar el risc per a la salut caldrà disposar de la següent informació:

- Tipus de contaminant o contaminants abocats al medi.
- Concentració de cadascun dels contaminants a l'aire i/o l'aigua, si és possible.
- La fitxa de dades de seguretat del producte químic, si és possible.

Tot i que en el cas de vessament d'alguna de les fraccions del petroli és poc probable que en un primer moment hi pugui haver afectació de la salut pública en els municipis de la costa, cal prendre de manera immediata les següents mesures preventives d'acord amb el principi de precaució:

- Prohibició del bany i senyalització de les platges amb banderes vermelles.
- Recomanació de no acostar-se a la platja, al menys fins que no s'hagi fet l'avaluació del risc de l'incident.
- Prohibició de la pesca i de la recollida de marisc. La prohibició l'ha d'ordenar la Direcció General de Pesca Marítima.

Riscos per a la salut associats als treballs de recollida de fuel.

Els efectes aguts i crònics depenen dels components del fuel abocat, del temps d'exposició i del tipus de contacte (dèrmic, inhalació i ingesta). Les vies directes més importants són la dèrmica i la inhalació. La ingesta és una via indirecta a través de productes del mar contaminants.

En estudis epidemiològics de casos similars es van detectar els següents **efectes aguts** sobre la salut de les persones que van treballar en la neteja de les platges i el salvament i neteja de les aus: irritació de la pell, irritació de les mucoses del tracte respiratori superior, irritació dels ulls, mals de cap, molèsties respiratòries, nàusees, vòmits, dolors abdominals, nerviosisme, alteracions de la son i disminució de la gana. En general els fuels pesats, com en el cas del Prestige, presenten menys problemes de toxicitat aguda que altres fraccions del petroli, perquè tenen menys compostos volàtils. En qualsevol cas els efectes són de curta durada, generalment.

Pel que fa a la població general cal tenir en compte els problemes psicològics que s'han detectat en situacions similars.

Efectes crònics: el fuel pesat està classificat com a categoria 2 B per l'Agència d'Investigació del Càncer (IARC), és a dir com a possible cancerígen, encara no demostrat en humans.

Mesures preventives: per a minimitzar els efectes descrits les principals mesures preventives que cal adoptar són les següents:

- Només s'autoritzarà a participar en les operacions de neteja a persones prèviament informades i correctament equipades.
- No s'autoritzarà l'activitat de neteja a les persones que pateixin malalties respiratòries, cardiovasculars, hepàtiques, renals, osteoarticulars, cutànies o que siguin grans fumadors.
- No autoritzarà l'activitat de neteja a les dones embarassades, nens i avis.
- Per a la neteja de la pell no s'han d'utilitzar dissolvents, benzina o d'altres productes abrasius. Per eliminar el fuel de la pell en primer lloc caldrà treure'n el màxim possible amb paper absorbent i dissoldre els residus restants amb productes greixosos (olis, vaselina o productes similars). A continuació cal netejar la pell amb aigua i sabó
- En el cas de que afecti als ulls, es netejaran amb molta aigua durant més de 10 minuts.
- No s'ha de fumar, menjar, ni beure begudes alcohòliques mentre es porten a terme les tasques de neteja.
- En cas de malestar o d'aparició d'alteracions a la pell cal anar immediatament a un centre mèdic.

Protocol per a la prevenció de riscos del personal de suport en vessaments químics

L'objectiu d'aquest protocol és establir uns criteris comuns per a:

- La vigilància mèdica del personal que realitzi tasques de suport, salvament i equips de primera intervenció en accidents per vessament d'agents químics tòxics, corrosius, irritants o cancerígens al mar i a les platges.
- Prevenir l'aparició de problemes de salut amb els treballs de neteja en el transcurs de l'exposició o posteriorment.

Definicions i abreviatures

Agent químic: És qualsevol element o compost químic, sol o mesclat, en estat natural o produït, utilitzat o vessat, inclòs el vessat com residu, en una activitat laboral, tant si s'ha elaborat com no de manera intencional i tant si s'ha comercialitzat com si no.

Agent químic perillós: Agent químic que pot representar un risc per a la seguretat i salut dels treballadors, degut a les seves propietats fisicoquímiques, químiques o toxicològiques i a la forma en que s'utilitza o es troba en el lloc de treball.

Cancerígens: Aquells productes que poden provocar el desenvolupament d'un càncer o d'una lesió que pot ésser el punt de partença d'un càncer.

Corrosius: Aquells productes que en contacte amb la pell, poden provocar lesions amb solució de continuïtat.

Efecte tòxic: Efecte advers o indesitjable causat per una substància química, sobre un sistema biològic.

Exposició a un agent químic: Presència d'un agent químic en l'àrea de treball que implica el contacte d'aquest agent amb el treballador, be per inhalació o per via dèrmica.

Índex d'Exposició Biològic (BEI): Valors de referència dels IB. Aquests índex s'han calculat per una exposició de 8 hores, durant 5 dies a la setmana.

Indicador Biològic (IB): Paràmetre que assenyalava la concentració interna d'un contaminant o d'algun dels seus metabòlits. Es mesura en un fluid

biològic i determinat en el moment adequat serveix per avaluar l'exposició a un producte químic.

Hi ha dos tipus d'indicadors biològics:

- /// IB de dosi: És un paràmetre que mesura la concentració de l'agent químic o d'algun dels seus metabòlits en un medi biològic del treballador exposat
- /// IB d'efecte: És un paràmetre que pot identificar alteracions bioquímiques reversibles, induïdes de forma característica per l'agent químic al que està exposat el treballador.⁽¹⁵⁾

International Agency for Research on Cancer (IARC): És un organisme pertanyent a l'OMS, que té com a missió coordinar i conduir la investigació sobre les causes del càncer en humans, els mecanismes de carcinogènesi, i el desenvolupament d'estratègies científiques per al seu control.

Aquest organisme classifica els productes Cancerígens en els següents grups:

- Grup 1. Cancerígens per l'ésser humà
- Grup 2. Probables Cancerígens per l'ésser humà
 - 2A. Probablement cancerígen per l'ésser humà
 - 2B. Possiblement cancerígen per l'ésser humà
- Grup 3. És inclassificable com cancerígen per l'ésser humà
- Grup 4. Probablement no és cancerígen per l'ésser humà

Irritants: Aquells productes que provoquen una reacció inflamatòria de la pell o de les mucoses. S'anomena irritant primari aquell agent que irrita la pell o qualsevol òrgan al primer contacte, aquell en que en el mecanisme d'actuació no hi participa cap factor de sensibilització.

Mutàgens: Aquells productes que produeixen alteracions en el material genètic (ADN) i augmenten la taxa de mutació de les cèl·lules.

Perill: Capacitat intrínseca d'un agent químic per causar dany.

Risc: Probabilitat que la capacitat de dany es materialitzi en les condicions d'utilització o exposició.

Sensibilitzadors: Aquells productes que provoquen reaccions al·lèrgiques, sobretot del sistema respiratori o la pell.

Vies d'exposició i aplicació

Serà d'aplicació a qualsevol persona que formi part dels equips de primera intervenció, segona intervenció, salvament, primers auxilis, tasques de neteja ambiental i recollida de residus que es comprovi que manipulen o hagin manipulat productes químics perillosos, i que aquesta exposició s'hagi relacionat amb una determinada malaltia o efecte advers per la salut.

Origen del risc

Els efectes aguts o crònics que poden patir les persones exposades depenen: del grau d'exposició, la via d'exposició, les propietats fisicoquímiques de la substància implicada, la presència d'altres agents físics o químics i comportaments individuals com el consum de tabac, alcohol o drogues.

Vies d'exposició

La exposició es pot produir per diferents vies, per contacte amb la pell intacte, per inhalació a través de l'aparell respiratori, per ingestió, per contacte amb mucoses (ulls) o per punxada o tall accidental. A més algunes substàncies poden produir lesions directes de la pell o les mucoses sense que s'absorbeixin. Algunes substàncies poden penetrar a l'organisme per més d'una via.

De forma general i segons les característiques fisicoquímiques de la substància:

- ⚡ Els gasos penetren fàcilment per inhalació i s'absorbeixen ràpidament. No és tan freqüent la penetració a través de la pell o per ingestió.
- ⚡ Els líquids principalment penetren en l'organisme per la inhalació dels seus vapors o d'aerosols, la ingestió en l'àmbit laboral no és freqüent. Per altra banda en contacte amb la pell es pot produir l'absorció del producte i la producció d'efectes sistèmics, però també localment pot produir lesió directa de la pell.
- ⚡ Els sòlids penetren a l'organisme fonamentalment per via inhalatòria en forma de pols o d'aerosols. Per què la partícula sòlida arribi fins l'aparell respiratori inferior cal que tingui un diàmetre no superior a les 5 micres. L'absorció dels sòlids a través de la pell té molta menys importància que en el cas dels líquids i la ingestió és molt infreqüent.

Grau d'exposició

La dosi d'exposició és la quantitat de substància que entra a l'organisme durant el període d'exposició. Algunes substàncies es metabolitzen gairebé immediatament, però d'altres s'eliminen sense metabolitzar o s'acumulen en el teixit adipós, els pulmons, els ossos o en sang.

Sinergia amb d'altres productes

Com a resultat de les exposicions múltiples a les que poden estar sotmesos els treballadors en l'àmbit sanitari, es poden produir interaccions que impliquen exposicions a d'altres agents químics i/o físics; hàbits tòxics del

treballador com són el consum de tabac, drogues i alcohol; o l'estat fisiològic o psicològic de les persones exposades.

Vigilància de la salut.

Els efectes sobre la salut depenen de la toxicitat potencial intrínseca de cada producte químic, de la seva concentració, de la durada de l'exposició, així com de l'estat de salut de la persona exposada.

Fins i tot agents químics molt tòxics poden no suposar un risc per a la salut si la durada de l'exposició és breu o la concentració del producte és baixa. Per altra banda, l'exposició a altes concentracions de productes menys tòxics poden ser un risc per a la salut.

Efectes per la salut

Depenent del tòxic es poden afectar diferents òrgans o sistemes i sovint l'afectació és multisistèmica. Els òrgans i sistemes diana són: sistema nerviós central, aparell respiratori, aparell cardiovascular, aparell renal, sistema gastrointestinal, pell i mucoses.

Els efectes sobre la salut podran variar segons es tracti d'intoxicacions agudes, subagudes o cròniques

Intoxicació aguda: Es produeix quan hi ha una única exposició de curta durada o múltiples exposicions repetides en un període inferior a 24 hores, i una absorció ràpida del tòxic.

Intoxicació subaguda: La simptomatologia apareix després de dies o setmanes d'exposicions freqüents o repetides.

Intoxicació crònica: Es produeix per exposicions repetides durant un llarg període de temps. El tòxic pot produir signes clínics per dos diferents mecanismes:

- 1) Acumulació del tòxic. El nivell d'absorció del tòxic és superior al d'eliminació això afavoreix l'augment de la concentració del tòxic fins arribar al nivell de producció de manifestacions clíniques.

Mesures preventives

- Equips de protecció individual (EPI'S)

Utilitzar roba adequada de protecció, guants, mascareta, bata o granota, quan s'hagi de treballar amb agents químics.

Caldrà respectar les normes d'higiene generals: no fumar, no beure ni prendre begudes alcohòliques durant la manipulació d'agents químics.

Rentar-se acuradament les mans abans i després de la manipulació de qualsevol agent químic.

Actitud en cas d'exposició accidental

Si s'ha produït exposició aguda per inhalació cal proporcionar a l'accidentat aire net, repòs i respiració artificial.

En cas de contacte amb la pell cal treure la roba contaminada i rentar la zona afectada amb aigua i sabó o dutxar-se si cal.

Si el contacte ha sigut amb el ulls cal rentar-los amb aigua durant 10-15 minuts, si es porten lentilles cal treure-les, posteriorment es consultarà l'oftalmòleg.

Qualsevol accident o símptoma de malestar serà motiu de consulta immediata al metge que obrirà una historia clínica i aplicarà un protocol d'anamnesi i exploració adequada a la exposició.

Selecció d'equips de protecció individual

1.1.1.1. La selecció dels EPI adequats es farà d'acord al grau necessari de protecció que exigeixin les diferents de risc i el grau de protecció que ofereixen els diferents equips de protecció davant d'aquestes situacions i la seva idoneïtat, sense significar per si mateixos un risc afegit i els equips han de tenir en compte les exigències de tipus ergonòmiques i les característiques individuals dels usuaris.

1.1.1.2.

1.1.1.3. Entre els diferents tipus d'equips de protecció individual, els més indicats serà les proteccions oculars –ulleres-, els protectors de les extremitats superiors –guants-, les del aparell respiratori –mascaretes amb filtre químic A/P o biològic si s'escau FP3 i la roba de protecció general –bates i davantals-.

1.1.1.4.

BATES I PANTALÓ	Impermeables. D'un sol ús. De poliester o polietilè. Màniga llarga. Punys tancats sense butxaques. Tanca de velcro.
GRANOTES	Polietilé amb costures cosides. Rebutjables
	Protecció química tipus 5 + 6
CASC (si hi ha riscos de caiguda d'objectes)	Netejable i reutilitzable
PROTECTOR AUDITIU (si hi ha soroll ambiental)	EN 352-2. Taps auditius de material tou
	Adaptables al canal auditiu
PROTECTORS D'AVANTBRAÇ	EN 388. Material plàstic. Netejables i reutilitzables
GUANTS DE POLIVINIL	EN 374, cat.2 Rebutjables
GUANTS PER AL FRED (per temperatures ambientals inferiors a 10°)	EN 388 i 374 Aïllant tèrmic thermastat
GUANTS RESISTENTS DE CANYA LLARGA	Polivinil. Netejables i reutilitzables
DAVANTAL RÍGID	Subjecció al coll i a la cintura.
	Netejable i reutilitzable
Ulleres amb motllura integral	EN166 amb protecció lateral
	Netejables i reutilitzables
BOTES O SABATES ANTILLISCANTS	De goma resistents a l'aigua i als riscos mecànics. Aïllants del fred i la calor. Netejables i reutilitzables
ANORACS (per exposició a temperatures fredes. Inferiors a 10°)	Caputxa integrada
	Puny elàstic a les mànigues
	Coll recte amb cremallera
	Netejables i reutilitzables
MASCARETA	Filtre químic corresponent i específic
MASCARETA P3	EN 149. Equip filtrant P3 rebutjable. En cas de risc biològic

1.1.1.5.

Diferents tipus d' EPI' s

Guants

1.1.1.6. D' us general, impermeables, de polivinil

1.1.1.7. Específics per a diferents productes químics

Ulleres

1.1.1.8. Per evitar projeccions: amb i sense protecció lateral

1.1.1.9.

Pantalla facial

1.1.1.10. De protecció contra la projecció de líquids

Mascaretes

1.1.1.11. Per a pols, partícules i aerosols . Filtre químic o biològic

Davantals

Granotes o bates

Impermeables

1.1.1.12.

1.1.1.13. Els equips de protecció individual caldrà adaptar-los a les condicions i prestacions exigides.

1.1.1.14. La idoneïtat i la qualitat vindrà garantida per el compliment de les exigències contemplades al Reial Decret 1407/1992 relatiu a la comercialització d'equips de protecció individual. S'exigeix com a requisit indispensable per a que un EPI pugui importar-se, comercialitzar-se i posar-se en servei, "que garantitzi la salut i la seguretat dels usuaris, sense posar en perill la salut ni la seguretat de les demás persones". Tots els EPI que aconsegueixin aquests requisits es comercialitzen identificats amb la marca "CE".

ANAMNESI ESPECIFICA.

Nom i cognoms:

Nº Història:

Edat:

Sexe: Home

Dona

Activitats que realitza:

Exposició a productes de risc:

Tipus de producte de risc:

Síntomes d'exposició

Oculars

	SI	NO
Pruïja d'ulls	☐	☐
Dolor	☐	☐
Llagrimeig	☐	☐
Sensació de visió borrosa	☐	☐
Edema de parpelles	☐	☐
En els darrers anys la visió ha empitjorat?	☐	☐
Altres _____		

Respiratoris

	SI	NO
Pruïja laríngia	☐	☐
Coïssor laríngia	☐	☐
Tos	☐	☐
Augment de l'expectoració	☐	☐
Dolor toràcic	☐	☐
Sibilàncies	☐	☐
Dispnea	☐	☐
Altres _____		

Neurològics

	SI	NO
Cefalea	☐	☐
Vertigen	☐	☐
Confusió	☐	☐
Somnolència	☐	☐
Letargia	☐	☐
Coma	☐	☐
Astènia	☐	☐
Mala coordinació	☐	☐
Eufòria	☐	☐
Agitació	☐	☐
Ansietat	☐	☐
Deliri	☐	☐
Convulsions	☐	☐
Altres _____		

Digestius

	SI	NO
Pruïja faríngia	☐	☐
Odinofàgia	☐	☐
Nàusees	☐	☐
Vòmits	☐	☐
Diarrees	☐	☐
Dolor abdominal	☐	☐
Aftes bucals	☐	☐
Altres _____		

Cardiovasculars

	SI	NO
Dolor precordial	☐	☐
Arítmia	☐	☐
Hipotensió	☐	☐
Hipertensió	☐	☐
Altres _____		

Dermatològics

	SI	NO
Pruïja	☐	☐
Erupció cutània	☐	☐
Zones de descamació	☐	☐
Cremades	☐	☐
Úlceres	☐	☐
Altres _____		

Altres

	SI	NO
Avortaments	☐	☐
Parts prematurs	☐	☐

EXPLORACIÓ ORL:

	SI	NO
Alteracions de la mucosa bucal	☐	☐
Alteracions de la mucosa nasal	☐	☐

LOCALITZACIÓ CORPORAL DE LESIONS DÈRMIQUES:

1. Descamacions
2. Erupcions
3. Úlceres

PROVES FUNCIONALS RESPIRATÒRIES:

Espirometria forçada

FVC	
FEV1	
FEV1/FVC	
PEF	
PEF 25-75%	
Corba volum-temps	
Corba fluxe-volum	

Electrocardiograma o ecocardiograma a criteri mèdic

Generalitat de Catalunya
Departament de Sanitat
i Seguretat Social

A16.2. CENTRES DE RECUPERACIÓ DE FAUNA SALVATGE

Tot seguit s'adjunta el llistat dels centres de recuperació de fauna salvatge a Catalunya i un breu resum de les instruccions sobre les actuacions a fer quan trobem un animal ferit. Per tenir més informació sobre aquest tema, consulteu a l'annex 14, el document sobre "recollida i neteja d'aus banyades amb petroli".

Què es un centre de recuperació de fauna salvatge (CRFS)?

És un lloc on es guareixen els exemplars d'animals de fauna salvatge autòctona que es troben ferits o desvalguts.

En aquests centres s'intenta la seva recuperació clínica i la seva aclimatació a la vida lliure per tal de poder tornar-los a la natura amb garanties de que puguin sobreviure.

Quants centres de recuperació de fauna salvatge hi ha a Catalunya?

El Departament de Medi ambient té els següents centres de recuperació:

- [CRFS de Torreferrussa](#)
Ctra. Sabadell/Sta. Perpètua de Mogoda, km 4,5
08130 Santa Perpètua de Mogoda. Tel.: 93 560 00 52
- CRFS de Vallcalent
Camí de Vallcalent, 63
25003 Lleida. Tel.: 973 26 79 90
- CRFS del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà
Mas el Cortalet
17486 Castelló d'Empúries. Tel.: 972 45 42 22
- CRFS del Parc Natural del Delta de l'Ebre
Pça. 20 de Maig, s/núm.
43580 Deltebre. Tel.: 977 48 95 11
- Centre de Fauna del Pont de Suert
Ctra. de La Pobla de Segur, s/n
25520 El Pont de Suert
Tel.: 973 690 264
(especialitzat en mamífers aquàtics: llúdriga, visó europeu, ...).

Altres centres de recuperació amb conveni amb el Departament de Medi Ambient són:

- COMAM - CRARC
Ajuntament de Masquefa
c/ Garraf, s/n
08783 Masquefa
Tel.: 93 772 63 96
(especialitzat en rèptils i amfibis)
- CRAM
Camí Ral, 239
08330 Premià de Mar
Tel.: 93 752 45 81
(especialitzat en fauna marina)
- [Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera](#)
Santuari del Camp
17700 Garriguella
Tel.: 972 55 22 45
(especialitzat en tortuga mediterrània)

Quines altres tasques realitzen els centres de recuperació?

A part de l'hospitalària, aquests centres realitzen altres tasques relacionades amb la conservació de la natura:

- Programes de conservació d'espècies animals en perill d'extinció (cria en captivitat i/o recolzament a les activitats de maneig de fauna, etc.)
- Anàlisi i identificació de les causes d'ingrés dels exemplars per tal de poder actuar sobre aquests problemes i evitar, així, que es repeteixen (correcció de línies elèctriques, control d'àrees privades de caça, etc.)

- Educació ambiental: s'aprofita l'alliberament d'exemplars per a conscienciar l'opinió pública envers els problemes medioambientals i la repercussió sobre la fauna.

A16.3. ANIMALS SALVATGES TROBATS FERITS

Tot seguit s'adjunta un breu resum de les instruccions sobre les actuacions a fer quan trobem un animal ferit. Per tenir més informació sobre aquest tema, consulteu a l'annex 14, el document sobre "recollida i neteja d'aus banyades amb petroli".

Què cal fer quan trobem un animal salvatge ferit?

Abans de tot cal no confondre un animal ferit amb un altre fàcil de capturar per manca de por o de capacitat natural per a fugir, un fet que pot succeir amb una tortuga o amb les cries de molts animals (mussols, cabirols...). En aquests casos, ens pot semblar que estan abandonats, però de ben segur que els seus pares són a prop vigilant-los sense que nosaltres els puguem veure. Així, doncs, és millor no tocar-los.

Com capturar-lo?

Ens acostarem lentament i en silenci i actuarem amb rapidesa i seguretat, però no bruscament, perquè podríem fer mal a l'animal.

Si tenim por d'agafar-lo, podem llençar-li un drap al cap perquè no ens vegi i es tranquil·litzi.

El primer que agafarem serà allò que més mal ens pugui fer, en general les urpes i el cap. Per evitar qualsevol accident, serà millor utilitzar guants de cuir i no descuidar-se.

Després agafarem les altres parts (ales, potes...) per anar-lo immobilitzant i poder-lo controlar.

On el portem?

Un cop capturat i immobilitzat cal que el portem ràpidament cap a un [Centre de Recuperació de Fauna Salvatge](#). Quan abans i en millors condicions arribi l'animal al Centre, major serà la possibilitat de guarir-lo i, per tant, de retornar-lo a la natura.

En cas que no es pugui portar l'animal a un [Centre de Recuperació](#), cal comunicar-ho, el més aviat possible, a les [Delegacions territorials del Departament de Medi Ambient](#).

Com el transportarem?

- En una caixa prou gran com perquè l'animal es posi dret i pugui girar-se.
- La caixa ha de ser de cartró per als ocells, i de fusta, plàstic o metall per als mamífers.
- La caixa s'harà de foradar per la part més baixa, perquè l'animal tingui ventilació sense veure'ns, ja que es posaria nerviós.
- Cal evitar moviments bruscos, sorolls i que l'animal ens vegi el mínim possible.
- Mai el transportarem en un maleter tancat i el cotxe caldrà deixar-lo sempre a l'ombra.

En el cas dels ocells grossos, si no es disposa d'una caixa, el podem embolicar amb un drap: col·locarem les potes esteses sortint pel darrera i el cap sortint pel davant, posant cinta adhesiva a la part anterior i posterior de l'embolcall sense estrènyer massa. Aquest sistema d'immobilització serà realitzat sols per a períodes molt curts de temps.

Primeres atencions

En el cas que l'exemplar no pugui ser dut a un centre de recuperació en poc temps, podem donar-li les següents atencions mínimes:

- Li donarem aigua o begudes rehidratants (Isostar, Gatorade, Aquarius...); mai no li donarem begudes alcohòliques ni llet.
- Intentarem donar-li allò que més s'assembla al que normalment menja a la natura; així, en el cas d'ocells rapinyaires o mamífers carnívors, donarem trossos de pollastre o conill. Esperarem que mengi sol, ja que forçar-lo pot ser perillós si no se sap fer bé.
- En el cas d'ocells que tinguin una ala trencada i la deixin penjant, és molt important immobilitzar la fractura temporalment: utilitzarem material poc adherent per no fer malbé les plomes (esparadrap hipoal·lèrgic...) i donarem un parell de voltes al cos sense prémer massa.

És molt important manipular el mínim possible l'exemplar i no molestar-lo.

Mai no posarem un ocell en una gàbia amb reixes o tela metàl·lica, ja que es pot trencar les plomes molt fàcilment, a més d'estressar-se molt en veure'ns contínuament.